

KARTLEGGINGSMATERIELL 1. - 2. trinn

SPRÅKKOMPETANSE I GRUNNLEGGENDE NORSK

Utdanningsdirektoratet

http://www.udir.no/Upload/Brosjyrer/5/Veiledning_grunnleggende_norsk.pdf

<http://www.udir.no/kl06/NOR7-01/>

Omarbeidet og konkretisert av veiledere i migrasjonspedagogikk ved Fagavdeling barnehage og skole, Bergen kommune; Anne Aasland, Cathrine Lønnheim, Diana Bennett, Elisabeth Berland, Kristin Fagerheim, Maria T. Wik Urkedal.

Nettsted: <https://www.bergen.kommune.no/aktuelt/personalrommet/9421>

Kontakt: migped@bergen.kommune.no

Kartleggingsmaterialet i grunnleggende norsk er et pedagogisk verktøy for å gi tilpasset opplæring. Kartlegging med Udirs kartleggingsmateriale skal også legges til grunn for vedtak om og avslutning av særskilt språkopplæring etter § 2- 8 i opplæringsloven. Kartlegging av elevens språkkompetanse i grunnleggende norsk skal favne elevens samlede språkkompetanse på norsk.

Det er ønskelig at å få til kartleggingsfelleskap i Bergen kommune slik at elevene blir kartlagt mest mulig likt uavhengig av hvilken skole eleven går på. Denne prosessen startet med fagsamlinger for skolenes migrasjonspedagogiske team i desember 2016. For å støtte den pedagogiske vurderingen har veiledere i migrasjonspedagogikk samtidig arbeidet med å konkretisere og gi aldersadekvate eksempler til Udirs kartleggingsverktøy.

Kartleggingsmaterialet i dette dokumentet er basert på Udirs kartleggingsmaterieell, ingenting i den originale utgaven er tatt bort, men noe er lagt til. De første sidene omhandler elevens bakgrunn, språk og læring. Denne kan med fordel fylles ut med hjelp av tolk eller tospråklig lærer. Deretter har hvert av områdene *lytte, tale, lese, skrive, språklæring og språk og kultur* hver sine avsnitt. Avsnittene innledes med Udirs nivåbeskrivelse. Bergen kommune har utdypet disse med en nærmere beskrivelse av språkkompetanse på gjeldende nivå. «Med hjelp» kategoriene er deretter konkretisert. «Eleven kan» - utsagnene innenfor hvert hovedområde er gitt aldersadekvate eksempler på nivå 1 og 2.

Kartleggingen med konkretiseringer er et dynamisk materiale, som bør være lett tilgjengelig og kunne fylles ut underveis i opplæringen. På den måten kan kartleggingsmaterialet støtte den pedagogiske vurderingen som legges til grunn for opplæringen i særskilt norsk.

Det er laget ulike dokumenter for 1.-2. trinn, 3. -4. trinn, 5.- 7. trinn og 8.- 10. trinn. I tillegg finnes dokumentet «Tips til kartlegging».

Lykke til med kartleggingen!

Med vennlig hilsen

Florentino Bulnes
Fagavdeling barnehage og skole, Bergen kommune

Bergen 13.3.2018

Kartlegging av språkkompetanse i grunnleggende norsk	
Navn	
Fødselsdato	
Dato for ankomst til Norge	
Skole	
Skolebakgrunn	
Kommentarer	
Påbegynt dato:	
Avsluttet dato:	
Lærer:	

Elevenes språk							
	<i>Hvor har du lært språket?</i>	<i>Hvor lenge har du lært språket?</i>	<i>Hvor mye kan du forstå språket?</i>	<i>Kan du snakke språket?</i>	<i>Kan lese språket?</i>	<i>Kan du skrive språket?</i>	<i>Hvem bruker du språket sammen med?</i>
Språk 1 morsmål							
Språk 2							
Språk 3							
Språk 4							
Strategier for språklæring							
<i>Hvordan lærer du best?</i>		<i>Hva gjør du når du ikke forstår?</i>		<i>Hvilket fag liker du best?</i>		<i>Hva vil du bli?</i>	

LYTTE**Nivå 1****Udirs nivåbeskrivelse:**

Forstår enkle beskjeder.

Forstår sentrale ord og uttrykk for å dekke grunnleggende behov i skolen og fritiden.

Forstår spørsmål og ytringer knyttet til egen person, familie, skole, handlinger, hendelser og objekter i nære omgivelser når taleren snakker tydelig.

Forstår vanlige høflighetsformer.

Forstår tall i praktiske situasjoner.

Beskrivelse av elevens lyttekompetanse på nivå 1:

Eleven kan forstå kjente ord og svært enkle uttrykk som har med egen person, familie og nære omgivelser å gjøre, forutsatt at det snakkes langsomt og tydelig og med mange pauser.

Eleven har et passivt ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner.

Eleven kjenner igjen faste uttrykk og fraser.

Eleven er avhengig av god mottakerbevissthet hos samtalepartneren.

Samtalepartneren må legge om eventuell dialekt til den eleven er vant til å høre.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Samtalepartneren: - Tegner - Peker - Visualiserer (film, bilder, konkrete) - Bruker kun kjente/ lærte fraser	Samtalepartneren: - Snakker svært langsomt - Gjentar ofte - Tar flere pauser - Omformulerer når det er nødvendig - Snakker svært tydelig (ikke dialekt) - Holder seg strengt til et tema (uten digresjoner)	Eleven lytter som i nivåbeskrivelsen

Eleven kan:	1.- 2.trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan forstå spørsmål om seg selv og familien. <i>(For eksempel om hva eleven heter, hvor eleven bor og om hvor mange søsken eleven har)</i>	Eleven viser forståelse ved å svare på spørsmålene: - Hva heter du? - Hvor kommer du fra? - Hvem bor du sammen med? - Hvor bor du? - Har du en bror? Hva heter han? - Hvor gammel er du/dine søsken?				

<p>Eleven kan forstå korte hilsener og vendinger.</p> <p><i>(For eksempel hei, takk, vær så god)</i></p>	<p>Eleven forstår:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hei!</i> - <i>Ha det bra!</i> - <i>Hvordan går det med deg?</i> - <i>Vi ses i morgen!</i> - <i>Takk!</i> - <i>Takk for i dag!</i> - <i>Takk for lånet!</i> - <i>Takk for hjelpen!</i> - <i>Kan jeg få låne..?</i> - <i>Vær så god!</i> - <i>Må du på do/toalett?</i> 				
<p>Eleven kan forstå navn på ting som finnes i klasserommet.</p>	<p>Eleven kan forstå når det snakkes om ting som daglig er i bruk: en blyant, en bok, et viskelær, en ukeplan, lekser, en matpakke, en bossbøtte etc.</p>				
<p>Eleven kan forstå når læreren gir enkle beskjeder i klassen.</p> <p><i>(For eksempel om lekser hva en skal ha med på tur)</i></p>	<p>Eleven forstår beskjed om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ta frem skrivebok/ blyant.</i> - <i>Skriv ordene i boken din.</i> - <i>Du skal jobbe sammen med..</i> - <i>Nå skal vi rydde.</i> - <i>Nå er det friminutt.</i> - <i>Leksene til i morgen...</i> - <i>Husk gymtøy!</i> 				
<p>Eleven kan forstå når noen snakker langsomt og tydelig om det man gjør i klasserommet eller hjemme.</p>	<p>Eleven forstår når noen forteller om hendelser i dagliglivet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Først skal vi skrive, etterpå er det friminutt.</i> - <i>Først skal jeg spise middag, etterpå skal jeg gå på fotballtrening.</i> 				

<p>Eleven kan forstå når noen forteller enkelt om seg selv, sin familie og sine venner.</p>	<p>Eleven forstår når noen forteller om:</p> <p>Seg selv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Jeg elsker å danse.</i> - <i>Jeg liker skolen.</i> - <i>Jeg har en hund.</i> - <i>Jeg spiller fotball tirsdag og torsdag.</i> <p>Sin familie:</p> <p><i>antall familiemedlemmer, navn, alder, interesser, familierelasjoner (mamma, pappa, bror, søster, bestemor og bestefar)</i></p> <p>Sine venner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vennen min heter/ kommer fra /er snill, vi leker..</i> 				
<p>Eleven kan forstå navn på dager og måneder.</p>	<p>Eleven kan forstå samtaler om dager og måneder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilken dag er det i dag? I går, i morgen...</i> - <i>Hvilken dag har vi gym? Vi skal ha gym på tirsdag og torsdag.</i> - <i>Hvilken måned er det nå? Det er april.</i> 				
<p>Eleven kan forstå når noen forklarer noe på en enkel måte. (For eksempel veien til en butikk eller hvordan eleven skal gjøre en oppgave på skolen)</p>	<p>Eleven kan forstå enkle forklaringer som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hent leseboken og skriveboken din.</i> - <i>Først skal dere legge mattebøkene i hyllen. Etterpå skal vi spise.</i> 				
<p>Eleven kan forstå tall. (For eksempel brukt om alder, klokkeslett og om hvor mye ting koster)</p>	<p>Eleven forstår når noen snakker om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tall opp til 100 - alder - klokken, hele og halve timer: - <i>Klokken ti skal vi spise.</i> <p>Penger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Isen koster 25 kroner.</i> 				

LYTTE**NIVÅ 2****Udirs nivåbeskrivelse:**

Forstår ytringer knyttet til dagligdagse hendelser og gjøremål og til personlige forhold.
Oppfatter beskjeder og informasjon knyttet til ulike situasjoner.
Forstår innholdet i fortellinger, beskrivelser og faglige framstillinger.
Forstår tall og størrelser i praktiske situasjoner.

Beskrivelse av elevens lyttekompetanse på nivå 2:

Eleven forstår vanlige ord, uttrykk og samtaler knyttet til egen person, skole og nære relasjoner, forutsatt at det snakkes tydelig.

Eleven begynner å utvikle forståelse for språklige strukturer sin betydning for meningen i ytringen, for eksempel fortid, nåtid og fremtid, entall og flertall, fortellende og spørrende setninger.

Eleven får med seg hovedinnholdet i tilrettelagt fagundervisning.

Eleven begynner å bli selvstendig, men samtalepartneren må fremdeles støtte. Samtalene er fremdeles kontekstavhengige.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Eleven er avhengig av konteksten for å forstå. Eleven trenger: - god tid til å prosessere informasjon - å få forklart enkeltord og fraser - gjentakelse - visuell støtte - hjelp til å sortere ut nødvendig informasjon	Eleven støtter seg til konteksten for å forstå. Eleven trenger hjelp til: - å få med seg nødvendige detaljer - å se nyanser og sammenhenger - å forstå enkeltord eller fraser, spesielt fagspesifikke - å sortere ut relevant informasjon	Eleven lytter som i nivåbeskrivelsen.

Eleven kan:	1. -2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan forstå dagligdagse ord og uttrykk som angår eleven direkte. (For eksempel knyttet til skole eller familie)	Eleven forstår når noen sier: - <i>I går gikk vi på tur.</i> - <i>I morgen skal vi på biblioteket.</i> - <i>I morgen skal klassen på konsert.</i> Eleven kan gi aldersadekvate svar på spørsmål som: - <i>Hva gjorde du i går?</i>				

	- <i>Hva skal du gjøre i helgen?</i>				
Eleven kan forstå dagligdagse ord og uttrykk som har å gjøre med personlige interesser . (For eksempel fritidsaktiviteter, sport, dyr, ferie, musikk, TV eller reiser)	Eleven kan gi alders adekvate svar på spørsmål som: - <i>Hva liker du å gjøre etter skolen?</i> - <i>Hva liker du å se på tv?</i> Eleven forstår hovedinnholdet når noen forteller om noe de kjenner til: - <i>I går da jeg gikk hjem fra skolen stoppet jeg på lekeplassen. Da jeg kom hjem fant jeg ut at jeg hadde glemt sekken min. Mamma ble litt sint. Jeg måtte løpe tilbake. Heldigvis fant jeg den.</i>				
Eleven kan forstå når noen leser enkle fortellinger hvis de forklarer nye ord og viser bilder.	Eleven kan forstå tilrettelagte skjønnlitterære tekster som leses på trinnet, f. eks eventyr og fortellinger				
Eleven kan forstå når noen snakker om det man gjør eller opplever i konkrete situasjoner . (For eksempel forklarer regler for spill eller snakker om det man ser og hører på turer)	Eleven kan forstå når det snakkes om: - Reglene i en lek i gymnastikk/friminuttet. - Forstår når elever og lærere snakker om hvordan man vil ha det i klassen. - Felles opplevelser utenfor skolen.				
Eleven forstår innholdet i tydelige beskjeder .	Eleven forstår beskjeder om: Tid og sted: - <i>I morgen skal vi på teater kl.9.</i> Hva skal huskes: - <i>Du må ta med innesko til gymtimen.</i> Hvordan noe skal utføres: - <i>Først må du hente malerskrinet, etterpå finner du vann og pensel.</i>				
Eleven kan forstå innholdet i enkle faglige framstillinger .	Eleven forstår en faglig fremstilling når aldersadekvat fagstoff legges frem på en enkel og tilrettelagt måte og fagbegreper er gjort kjent.				

<p>Eleven kan forstå når noen forteller om arbeidet sitt hvis eleven vet noe om yrket fra før.</p>	<p>Eleven kan forstå beskrivelse av en arbeidsplass og arbeidsoppgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>En frisør jobber i en frisørsalong og klipper og farger hår.</i> - <i>En bilmekaniker jobber på et verksted og reparerer biler.</i> 				
<p>Eleven kan forstå tall og størrelser. <i>For eksempel i enkle matematikkoppgaver</i></p>	<p>Eleven kan forstå og regne muntlige regnestykker som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Pål har 5 kroner. Ida har 30 kroner. Hvor mye har de til sammen.</i> - <i>Ida har 50 kroner. Hun kjøper en is som koster 10 kroner. Hvor mye har hun igjen?</i> <p>Eleven forstår begreper om størrelser, f. eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - større/mindre enn - lang-lengre-lengst - flere/færre 				

LYTTE**NIVÅ 3****Udirs nivåbeskrivelse:**

Forstår det som sies om kjente og også om en del ukjente emner.

Oppfatter hovedinnholdet i filmer, teaterstykker, radio- og tv-programmer.

Forstår undervisning og kan følge med på lengre sammenhengende utgreiinger.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp

Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan følge med og forstå hovedinnholdet i presentasjoner i klassen. <i>(For eksempel ved presentasjon av prosjekter eller av nytt fagstoff)</i>				
Eleven kan forstå og ha utbytte av fagopplæring				
Eleven kan forstå hovedinnholdet i tv-programmer.				
Eleven har utbytte av en lydbok eller et radioprogram om noe eleven er interessert i, når det snakkes tydelig.				

TALE

Nivå 1

Udirs nivåbeskrivelse:

Uttaler norske lyder, lydkombinasjoner og uttaler setninger med så god intonasjon at andre forstår det som sies.

Kan bruke sentrale ord og uttrykk for å dekke grunnleggende behov i skolen og fritiden.

Ytrer seg forståelig om seg selv og sitt nærmiljø.

Kan fortelle enkelt om egne opplevelser.

Deltar i enkle samtaler, kan stille spørsmål og kan gi tilbakemelding om ting som ikke blir forstått.

Kan de mest brukte høflighetsfrasene.

Kan bruke tall i praktiske situasjoner.

Beskrivelse av elevens tale på nivå 1:

Kommunikasjon er i fokus og er avhengig av en støttende samtalepartner.

Eleven har et aktivt ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner. Ordforrådet består av enkle substantiv, adjektiv og verb, uten funksjonell bruk av bøyningsformer.

Eleven bruker innøvde fraser og kan formulere enkle setninger (S + V + X).

Eleven kan stille og svare på enkle spørsmål knyttet til egen person. Eleven stiller spørsmål av type V + S+ X?

Eleven kan uttale norske lyder. Talen kan være sterkt påvirket av morsmålet, både når det gjelder fonologi og syntaks.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Eleven: - peker - tar i bruk kroppsspråk - bruker enkeltord og innøvde fraser - svarer med ja/ nei Samtalepartneren: - modellerer - stiller ja/ nei spørsmål	Eleven: - bruker noen låneord - bruker kroppsspråk aktivt Samtalepartneren: - styrer samtalen - omformulerer spørsmål - gjentar	Eleven snakker som i nivåbeskrivelsen.

Eleven kan:	1. - 2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan uttale norske lyder, lydkombinasjoner og uttaler setninger med så god intonasjon at andre forstår det som sies.	Eleven snakker med en intonasjon og uttale slik at andre kan forstå.				
Eleven kan hilse, takke, ta farvel og unnskyld seg.	Eleven bruker: - <i>Hei!</i> - <i>Ha det bra!</i> - <i>Hvordan går det?</i> - <i>Vi ses i morgen!</i> - <i>Takk!</i> - <i>Takk for i dag!</i> - <i>Kan jeg få låne..?</i> - <i>Kan jeg få gå på do?</i> - <i>Vær så god!</i> - <i>Unnskyld!</i>				
Eleven kan svare på spørsmål og fortelle litt om seg selv, familie og bosted.	Eleven forteller og svarer på spørsmål om: Seg selv: - <i>Hva liker du å gjøre på fritiden?</i> <i>Jeg elsker å danse.</i> - <i>Liker du skolen?</i> <i>Ja, jeg liker skolen.</i> - <i>Har du en hund?</i> <i>Nei, jeg har ikke en hund.</i> Sin familie: antall familiemedlemmer, navn, alder, interesser, familierelasjoner (mamma, pappa, bror, søster, bestemor og bestefar) Bosted: adresse, by				
Eleven kan stille enkle spørsmål knyttet til undervisningen.	Eleven spør om ting som: - <i>Hva heter det på norsk?</i> - <i>Hvilken side i boken?</i> - <i>Hva er leksen til i morgen?</i> - <i>Skal vi ha gym på onsdag?</i> - <i>Hva skal jeg gjøre?</i>				

Eleven kan svare på spørsmål og fortelle litt om aktiviteter på skolen, hjemme og i fritida.	Eleven kan fortelle litt om: Fritid: <i>- Jeg liker å svømme. Jeg svømmer med mamma, pappa og storebror.</i> Hjemme: <i>- Vi spiser middag sammen. Broren min spiller på datamaskin.</i> Skolen: <i>- I friminuttet leker jeg med vennene mine. Vi leker tikken og hopper tau.</i>				
Eleven kan stille enkle spørsmål til andre om hva de gjør på skolen, hjemme og i fritida.	Eleven kan spørre andre om hva de gjør: På skolen: <i>- Skal vi leke sammen?</i> Hjemme <i>- Har du en katt?</i> I fritiden <i>- Spiller du Pokemon?</i>				
Eleven kan bruke navn på dager og måneder.	Eleven kan bruke dager og måneder i samtale: <i>Hvilken dag er det i dag?</i> <i>- I går, i morgen...</i> <i>Hvilken dag har vi gym?</i> <i>- Vi skal ha gym på tirsdag og torsdag.</i> <i>Til hvilken dag har vi leselekse? - Dere skal lese til onsdag.</i> <i>Hvilken måned er du født? - Jeg er født i januar.</i>				
Eleven kan si ifra når det er noe hun eller han ikke forstår.	Eleven kan si: <i>- Jeg forstår ikke!</i> <i>- Kan du hjelpe meg?</i> <i>- Hva sa du?</i>				
Eleven kan be noen om noe, for eksempel om å få låne noe eller få hjelp til noe.	Eleven kan uttrykke sine ønsker og behov: <i>- Kan jeg få låne et viskelær?</i> <i>- Kan jeg få gå på do?</i> <i>- Kan jeg få en ny blyant?</i> <i>- Kan du hjelpe?</i>				

Eleven kan fortelle litt om noe som har skjedd .	Eleven kan fortelle om noe som har skjedd: - <i>Jeg spilte bordtennis i friminuttet. Jeg spilte med ... Jeg vant.</i> - <i>På lørdag var jeg på kino. Jeg syklet til byen.</i>				
Eleven kan fortelle om ting som eleven gjør ofte .	Eleven kan fortelle: - <i>Jeg spiser frokost hver dag.</i> - <i>Jeg svømmer en gang i uken.</i> - <i>Jeg spiller data med min venn.</i>				
Eleven kan fortelle om han eller hun er glad, trist eller sint.	Eleven kan fortelle litt om følelsene sine: - <i>Jeg er sint fordi han sa stygge ord.</i> - <i>Jeg er glad fordi han smilte.</i>				
Eleven kan si litt om hva han eller hun liker og ikke liker.	Eleven kan si: - <i>Jeg liker ikke fisk.</i> - <i>Jeg liker skolen.</i>				
Eleven kan bruke tall og tidsbegreper om alder, klokkeslett, datoer, dager, uker.	Eleven kan: - Tall opp til 100 - Ordenstall om dato og måneder - <i>I dag er det 10.oktober.</i> Dager: - <i>I dag er det mandag, i går var det søndag, i morgen er det tirsdag.</i> Alder: - <i>Jeg er 8 år. Hun er 10 år.</i> Klokken: - <i>hele timer</i> - <i>Klokken er to.</i>				

TALE

Nivå 2

Udirs nivåbeskrivelse:

Snakker forståelig og sammenhengende.

Kan beskrive og karakterisere personer og hendelser i hverdagen.

Kan formidle beskjeder og informasjon knyttet til ulike situasjoner.

Kan gi uttrykk for egne meninger.

Kan gjengi hovedinnholdet i dramatiserte eller illustrerte muntlige framstillinger og fortellinger.

Kan samtale om innholdet i filmer, dataspill, litterære tekster og teaterstykker.

Deltar i samtaler som innebærer utveksling av informasjon om kjente emner, og benytter noen strategier for samtaleregulering.

Kan bruke tall og størrelser.

Beskrivelse av elevens tale på nivå 2:

Eleven forstår og bruker enkel dagligtale og snakker om emner knyttet til egen person, familie og nære omgivelser.

Eleven sitt ordforråd er utbygget og en del synonymer og fagbegreper er på plass.

Eleven snakker med utprøvende variasjon. Eleven bruker flere verbtider, bøyer substantiv og adjektiv.

Eleven har lengre substantivfraser og flere ledd i setningene. De bruker adjektiv for å beskrive personer, ting og hendelser.

Eleven bruker tekstbindingsord: og, men, eller, fordi, derfor, som, at, først, så, til slutt, og argumenterende ord: tror, mener, synes.

Eleven flytter på ledd i setningen og har noen leddsetninger. Eleven har kjennskap til setningsstruktur og tekststruktur.

Feil forkommer ofte og er en naturlig del av mellomspråket.

Eleven deltar i enkle undervisningssamtaler om kjente emner.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Eleven nøler mye og tar mange pauser, bruker mange gjentakelser, Samtalepartneren må støtte i stor grad.	Eleven nøler, tar pauser, bruker gjentakelser, har grammatiske feil, uten at det hindrer forståelsen. Eleven bruker låneord fra morsmål/engelsk. Samtalepartneren støtter med oppklaringer og kommer med forslag til ord.	Eleven snakker som i nivåbeskrivelsen.

Eleven kan:	1. - 2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan snakke forståelig og sammenhengende .	Har forståelig uttale. Setter ordene sammen til forståelige setninger og kan binde sammen setninger.				
Eleven kan gi beskrivelser av mennesker, nærmiljø og aktiviteter knyttet til skole, fritid og arbeid.	Eleven kan gi beskrivelse som: - <i>Vennen min er veldig snill.</i> - <i>I gaten min er det mange barn.</i> <i>Det er en gøy lekeplass ved siden av en liten skog.</i> - <i>Jeg var på Leos lekeland.</i> <i>Vennen min hadde bursdag. Vi spiste pølse og lekte. Vi klatret og kastet baller.</i>				
Eleven kan formidle og svare på beskjeder knyttet til ulike situasjoner.	Eleven kan formidle informasjon som: - <i>Jeg kom ikke på skolen i går fordi jeg var hos tannlegen.</i> - <i>Hun sa at jeg kunne være med hjem på fredag.</i> Eleven bruker ord som: fordi/ derfor må/ bør/ skal/ kan				
Eleven kan samtale med andre om noe av det som skjer på skolen og i fritiden.	Eleven kan ha samtaler: - <i>Vil du bli med meg hjem etter skolen? Nei, jeg kan ikke.</i> <i>Mamma sier jeg må gå rett hjem.</i>				
Eleven kan foreslå noe for andre, love å gjøre noe og si ja eller nei til noe på en høflig måte.	Eleven kan bruke: - <i>Skal vi være inne eller ute.</i> - <i>Kan vi få se på tv?</i> - <i>Jeg lover å huske det.</i> - <i>Nei takk/ ja takk.</i>				
Eleven kan gi en presentasjon i klassen av noe hun eller han har kjennskap til og har forberedt og kan svare på spørsmål knyttet til presentasjonen.	Eleven kan fortelle og svare på enkle spørsmål om f.eks.: - en interesse - en leke/kosedyr				

Eleven kan gjengi hovedinnholdet i dramatiserte eller illustrerte muntlige fortellinger.	Eleven kan fortelle/ samtale om: Personer: hvem, beskrive med vanlige adjektiv. Hendelser: begynnelse, midt, slutt Miljø: sted				
Eleven kan samtale om innholdet i filmer.	Eleven kan fortelle om innholdet. Eleven kan si om han likte filmen.				
Eleven kan samtale om innholdet i dataspill.	Eleven kan fortelle/ samtale om: - <i>Hva går spillet ut på?</i> - <i>Hva må du gjøre for å vinne?</i>				
Eleven kan samtale om innholdet i litterære tekster.	Eleven kan fortelle/ samtale om: Personer: hvem, beskrive med vanlige adjektiv. Hendelser: begynnelse, midt, slutt Miljø: sted				
Eleven kan samtale om innholdet i teaterstykker.	Eleven kan fortelle om innholdet. Eleven kan si om han likte stykket.				
Eleven kan bruke tall og størrelser . (For eksempel i enkle matematikkoppgaver)	Eleven kan lage muntlige regnestykker, f.eks: - <i>Pål har 25 kroner. Ida har 30 kroner. Hvor mye har de til sammen?</i> - <i>Ida har 20 kroner. Hun kjøper en sjokolade som koster 10 kroner. Hvor mye har Ida igjen?</i> Eleven kan bruke begreper om størrelser f.eks.: større/mindre enn lang-lengre-lengst flere/færre				

TALE**Nivå 3****Udirs nivåbeskrivelse:**

Forstår og henter ut hovedinnholdet i fagtekster.

Leser og forstår skjønnlitterære tekster i ulike sjangrer.

Bruker ordbøker og digitale hjelpemidler til ordlæring, begrepsforståelse, bøyning og rettskriving.

Kjenner språklige virkemidler som gjentakelse, sammenlikning og metaforer.

Kan finne materiale til egne skrive- og arbeidsoppgaver på bibliotek og internett.

Kan tolke og beskrive grafiske presentasjoner av tall og andre data.

Kan lese og samtale om enkle tekster på sidemålet.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp

Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan gi respons til medelever under presentasjoner og ved høytlesing.				
Eleven kan be om flere opplysninger når det er nødvendig.				
Eleven kan uttrykke forbauselse, tilfredshet, misnøye.				
Eleven kan uttrykke sikkerhet, usikkerhet og tvil.				
Eleven kan uttrykke meninger og gi begrunnelser.				
Eleven kan uttrykke og begrunne ønsker.				
Eleven kan fortelle om planer.				
Eleven kan fortelle om framtidsdrømmer.				
Eleven kan bidra til å holde samtaler i gang.				
Eleven kan forklare hvorfor noe er et problem og kommentere andres meninger.				

LESE

Nivå 1

Udirs nivåbeskrivelse:

Kan det norske alfabetet, og kan lese små og store bokstaver.

Kan gjenkjenne navn, tall, logoer og skilt.

Forstår hovedideen i enkle tekster om temaer eleven har lært om på norsk, både faglige tekster, informasjonstekster og beskrivelser.

Forstår og kan samtale om sammenhengen mellom bilde og tekst i enkle sammensatte tekster.

Leser tilpassede tekster tydelig med flyt og sammenheng.

Kan finne aktuelle bøker eller tekster på biblioteket eller på internett.

Beskrivelse av elevens leseferdigheter på nivå 1:

Målet med lesingen er avkoding med flyt i tillegg til forståelse.

Eleven kan de norske lydene, men blander fremdeles inn lyder fra morsmålet, f.eks: u-o, o-å, p-b, h.

Eleven kan ha problemer med diftonger.

Eleven kan ha problemer med konsonantforbindelser/ sammensatte grafem som: skj, kj, ki, hj, gj, skr, skl.

Eleven kan lese og forstå kjente ord og svært enkle setninger når innholdet i teksten er gjort kjent.

Eleven kan svare på spørsmål dersom det er korte avsnitt og eleven kan hente svaret direkte fra teksten.

Eleven kan lese et tilpasset tekstutvalg; tekster for yngre elever eller tekster som er gjort lettere ved at de er kortere og de vanskeligste ordene er forklart eller tatt bort («vaskede» tekster).

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Eleven strever med å avkode på norsk og bruker så mye energi på avkoding at forståelsen uteblir.	Eleven har problemer med leseflyt på norsk. Lærer støtter lesingen, for eksempel med korlesing, repetert lesing etc.	Eleven leser som i nivåbeskrivelsen.

Eleven kan:	1. og 2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan det norske alfabetet, og kan lese små og store bokstaver.					
Eleven kan knytte bokstavene til lyder og trekke lydene sammen til ord.					
Eleven kan lese tilpassede tekster med flyt og sammenheng.	Eleven kan lese en kort tekst om et kjent emne med flyt.				
Eleven kan gjenkjenne navn og tall.	Eleven kan gjenkjenne: - sitt eget og andres navn - tall opp til 100				
Eleven kan gjenkjenne vanlige logoer og skilt.	Eleven gjenkjenner logoer som de møter ofte, for eksempel: - app'er - toalett - nødutgang - busstopp - fotgjengerovergang - piler - stoppskilt - matvarebutikker				
Eleven kan forstå sammenhengen mellom bilde og tekst i enkle sammensatte tekster.	Eleven er kjent med Bildeoverskrift (BO-blikk), og vet at han skal se på bildet og lese overskriften når han får beskjed om å ta BO-blikk på en tekst. Eleven kan si noen enkle ord om hva han tror teksten handler om.				

Eleven kan lese og forstå korte beskjeder om tid, sted og det som skal gjøres.	Eleven kan lese og forstå: - en forenklet tekst om turdag - oppgitt dag, klokkeslett (hele timer) og aktivitet - en kort beskjed på tavlen om hva de skal gjøre når de er ferdige med en oppgave				
Eleven kan lese og forstå hovedideen i korte tekster om kjente temaer.	Eleven kan lese: - korte tekster som er skrevet om en felles opplevelse - korte tekster med kjent struktur - forenklede fagtekster om et tema som er gjennomgått				
Eleven kan lese og forstå enkle skriftlige spørsmål om noe han eller hun har lest på norsk.	Eleven kan lese og forstå spørsmål der: - det er brukt samme ordlyd i spørsmålet og i teksten - svaret er lett å finne i teksten				
Eleven kan finne aktuelle bøker på biblioteket.	Kompetansemål etter 4. trinn				
Eleven kan finne aktuelle tekster på internett.	Kompetansemål etter 4. trinn				

LESE**Nivå 2****Udirs nivåbeskrivelse**

Leser og forstår ulike typer tekster med aldersrelevant og aktuelt innhold.

Kan finne fram til relevant informasjon i enkle bruksanvisninger, fagtekster, tabeller og grafiske framstillinger.

Forstår og kan gi eksempler på hvordan ord og bilde virker sammen i tekster.

Kan søke informasjon digitalt.

Beskrivelse av elevens leseferdigheter på nivå 2:

Eleven avkoder med flyt, også ord som ikke er lydrette.

Eleven kan lese og forstå hovedinnholdet i tilrettelagte aldersadekvate tekster om kjente emner knyttet til undervisning. Eleven vil ha problemer med selvstendig bruk av aldersadekvate lærebøker.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
<p>Eleven strever med uttale, trykk, intonasjon, flyt og tempo i lesingen.</p> <p>Eleven vil ha problemer med å få med seg innholdet i tekstene.</p> <p>Eleven trenger mye hjelp til å aktivere førforståelse og ord knyttet til tema.</p>	<p>Eleven strever med å avkode nye, vanskelige ord, men har god leseflyt når ord er kjente.</p> <p>Eleven trenger noe hjelp til å aktivere førforståelse og ord knyttet til tema.</p>	<p>Eleven leser som i nivåbeskrivelsen.</p>

Eleven kan:	1. -2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
<p>Eleven kan lese og forstå ulike typer tekster med aldersrelevant og aktuelt innhold. <i>(For eksempel fortellinger og dikt)</i></p>	<p>Eleven kan lese og forstå en enkel og kort aldersadekvat fortelling, med bildestøtte og kjent tema.</p>				
<p>Eleven kan lese og forstå tekster om nye temaer hvis læreren har forklart nye ord og vist bilder.</p>	<p>Eleven kan lese og forstå teksten dersom fagord og viktige gråsonerord er konkretisert og forklart.</p>				
<p>Eleven kan lese og forstå forklaringer til skriftlige arbeider <i>(for eksempel relevante oppgavetekster).</i></p>	<p>Elevene kan forstå en oppgavetekst som forklarer hvordan en oppgave skal løses, men ofte må lærer støtte. Eleven forstår forklaringer som:</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> - les teksten 3 ganger - lag et tankekart -lag en tegning - svar på spørsmålene 				
Eleven kan lese og forstå postkort og brev og meldinger . (For eksempel e-post og SMS)	Eleven kan lese og forstå: <ul style="list-style-type: none"> - brev fra en «hemmelig venn» i klassen - postkort fra klassebamsen 				
Eleven kan finne informasjon som står i alfabetisk rekkefølge . (For eksempel i ordlister og adresselister)	Dette kan være vanskelig for elever på 1. og 2. trinn.				
Eleven kan lese og forstå arbeidsplaner som brukes på skolen.	<p>Eleven kan lese og forstå hovedinnholdet i ukeplan og lekseplan.</p> <p>Eleven kan lese og forstå dagsplaner som brukes i klassen.</p>				
Eleven kan forstå enkle tabeller og bruksanvisninger med bilder. (For eksempel sportsresultater og regler for enkle spill)	<p>Eleven kan forstå enkle søylediagram og forstå spørsmål knyttet til disse.</p> <p>Eleven kan ord som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - flere enn/ færre enn - sorter 				
Eleven kan forstå noen bildetekster og overskrifter i aviser .	Eleven kan bruke BO-blikk i ulike tekster.				
Eleven kan forstå noen nye ord når han eller hun har lært andre ord i samme ordfamilie. (For eksempel <i>hjelpsom</i> eller <i>hjelpeløs</i> , fra verbet <i>å hjelpe</i>)	<p>Eleven kan forstå noen nye sammensatte ord som:</p> <ul style="list-style-type: none"> -å fly – et fly – flyvende - å respektere – respekt – respektløs <p>Prefiks</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvenn 				
Eleven kan søke informasjon digitalt .	Kompetansemål etter 4.trinn.				

LESE**Nivå 3****Udirs nivåbeskrivelse:**

Forstår og henter ut hovedinnholdet i fagtekster.

Leser og forstår skjønnlitterære tekster i ulike sjanger.

Bruker ordbøker og digitale hjelpemidler til ordlæring, begrepsforståelse, bøyning og rettskriving.

Kjenner språklige virkemidler som gjentakelse, sammenlikning og metaforer.

Kan finne materiale til egne skrive- og arbeidsoppgaver på bibliotek og internett.

Kan tolke og beskrive grafiske presentasjoner av tall og andre data.

Kan lese og samtale om enkle tekster på sidemålet.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp

Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan lese og forstå fagtekster.				
Eleven kan lese og forstå skjønnlitterære i ulike sjangrer som ikke inneholder for mange ukjente ord.				
Eleven kan forstå ordforklaringer til en tekst som læreren ikke har gjennomgått.				
Eleven kan lese og forstå oppgaveinstruksjoner til tekster som læreren ikke har gjennomgått.				
Eleven kan lese og forstå personlige brev eller e-post som beskriver hendelser, følelser og ønsker.				
Eleven kan finne litteratur og stoff til egne arbeidsoppgaver på internett.				
Eleven kan finne nødvendig informasjon i oppskrifter, brosjyrer og på internett.				
Eleven kan finne fram til relevant informasjon ved oversiktslesing av en tekst.				
Eleven kan bruke ordbøker og digitale hjelpemidler til ordlæring, begrepsforståelse, bøyning og rettskriving.				
Eleven kan forstå forskjellige typer kart, statistikker og grafiske tabeller.				
Eleven kan lese og forstå en enkel tekst på sidemålet.				

SKRIVE**Nivå 1****Udirs nivåbeskrivelse:**

Skriver og besvarer enkle spørsmål og korte beskjeder.

Skriver korte frioppgaver om kjente, gjennomgåtte emner på en forståelig måte med funksjonell håndskrift og digitalt.

Kan fylle ut enkle skjemaer med personlige opplysninger.

Beskrivelse av elevens skriftlige ferdigheter på nivå 1:

Eleven kan skrive bokstavene i det norske alfabetet. Ordforrådet er lite utbygd og består for det meste av innholdsord; de mest brukte substantivene, adjektiv, verb og personlige pronomen.

Setningene er lite komplekse, korte og ofte ufullstendige.

Det er lite variasjon i setningsoppbygging. Eleven skriver enkle tekster som kommuniserer uten at grammatikk og rettskriving nødvendigvis er på plass.

På skriftlige spørsmål svarer eleven bekreftende, avkreftende eller med enkeltord. Elevens tekster er kontekstavhengige og er basert på gjennomgåtte emner.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
<p>Eleven kan skrive enkeltord og øvde setninger, men produserer lite eller ingen fri tekst.</p> <p>Eleven benytter seg av</p> <ul style="list-style-type: none"> - avskrift Læreren hjelper ved - lydering - modellering 	<p>Eleven kan skrive mer enn enkeltord, men setningene kan være ufullstendige.</p> <p>Eleven kan skrive om kjente tema.</p> <p>For å produsere egne tekster er eleven avhengig av:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modelltekster - skrive støtteprogrammer 	<p>Eleven skriver som beskrevet i nivåbeskrivelsen.</p>

Eleven kan:	1.- 2. trinn Eksempel	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan skrive store og små bokstaver.					
Eleven kan fylle ut enkle skjemaer og lister. (For eksempel timeplaner og klasselister)	Eleven kan skrive: - navnene til de i klassen, noenlunde riktig - en liste over hva de har i sekken				

Eleven kan skrive ord og setninger som er kjent fra før.	Eleven kan: - Gjennomføre en diktat med kjente ord, både lydrette og vanlige ikke-lydrette ord. F. eks: jeg, det, de - Skrive enkle kjente setninger/formular.				
Eleven kan svare på korte, lette spørsmål.	Eleven svarer med korte setninger. Temaet må være kjent og konkret: - <i>Spiser jenten is? Ja.</i> - <i>Hvilken farge er bilen? Bilen er blå.</i>				
Eleven kan skrive enkle spørsmål og beskjeder.	Eleven kan skrive enkelt med modellering.				
Eleven kan svare på enkle meldinger og beskjeder.	Eleven kan svare: - <i>ja/nei, med enkle ord eller med korte setninger</i>				
Eleven kan skrive kort om noe som er lært slik at andre forstår det.	Eleven kan skrive hvilken mat de liker, hva de har på seg og hva de liker å gjøre. Eleven bruker enkle setninger/formular: - <i>Jeg liker/liker ikke</i> - <i>Jeg har ..</i>				
Eleven kan bruke tall. (For eksempel til å skrive alder, dato, priser og hvor mye klokka er)	Eleven kan bruke tallene 1-100 Klokken: - <i>Klokken er ti.</i> Pris: - <i>Isen koster 15 kr.</i>				
Eleven kan utføre aktivitetene over både med egen håndskrift og digitalt.					

SKRIVE

Nivå 2

Udirs nivåbeskrivelse:

Kjenner og kan bruke grunnleggende skriftspråkskonvensjoner som tegnsetting, avsnitt og tekstbinding.

Kan svare på oppgaver til gjennomgått stoff om kjente emner.

Skriver brev, korte frioppgaver og enkle fagtekster, også digitalt.

Gjenforteller historier på en forståelig måte.

Kan uttrykke egne følelser og meninger i egen skriving.

Kan fylle ut relevante skjema.

Beskrivelse av elevens skriftlige ferdigheter på nivå 2:

Eleven produserer tekst med en viss grad av selvstendighet.

Eleven sitt ordforråd er utbygget og en del synonymer og fagbegreper er på plass.

Elevene bruker tekstbindingsord: og, men, eller, fordi, derfor, som, at, først, så, til slutt, og argumenterende ord: tror, mener, synes.

Tekstene er uten for mange skrivefeil.

Elevene kan strukturere teksten.

Eleven vet at setningene startet med stor bokstav og avsluttes med punktum eller spørsmålstejn.

Eleven har grep om bøyning, men gjør fortsatt elementære feil.

Eleven bruker tidsuttrykk og flere verbtider.

Elevene bruker adjektiver for å beskrive personer, ting og hendelser.

Elevene har kjennskap til norsk setningsstruktur (SVX, XVS, XVSX).

Det er noe variasjon i setningstyper og innslag av komplekse setninger.

Setningene har lengre substantivfraser og flere ledd.

Elevens tekster begrenses i lengde og kompleksitet av ordforråd og struktur.

Eleven har mottakerbevissthet og noe sjangerkunnskap.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
<p>Eleven trenger mye hjelp til å bygge opp en ordbank som de kan bruke i tekstproduksjon.</p> <p>Eleven er avhengig av skriverammer med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - setningsstartere - innledning, hoveddel, avslutning 	<p>Eleven kan en del ord innenfor det aktuelle tema, men trenger fremdeles hjelp til å bygge opp en ordbank.</p> <p>Eleven har bruk for skriverammer, men skriver mer selvstendig.</p> <p>Annen hjelp:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ordbøker (digitale) - retteprogram - skrivestøtteprogrammer 	<p>Eleven skriver som beskrevet i nivåbeskrivelsen</p>

Eleven kan:	1. – 2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan løse oppgaver til tekster det er arbeidet med.	Eleven kan svare på faktaspørsmål til tekst.				
Eleven kan skrive en kort gjenfortelling av en tekst det er arbeidet med på skolen.	Eleven kan: - Skrive korte setninger fra teksten det er jobbet med. - På 1. og 2. trinn er det ikke forventinger om tydelig tekststruktur.				
Eleven kan skrive postkort og e-post.	Eleven kan skrive et postkort ved hjelp av modelltekster og forarbeid.				
Eleven kan fylle ut relevante skjemaer. <i>(For eksempel søknad om bibliotek kort)</i>	Eleven kan fylle inn: - fornavn og etternavn - alder - skole				
Eleven kan skrive en enkel dagboktekst eller logg.					
Eleven kan skrive korte fortellinger, også digitalt.	Eleven kan skrive en enkel fortelling ved hjelp av modelltekster, tegneseriebilder og lignende.				
Eleven kan skrive en enkel fagtekst, også digitalt.	Eleven kan for eksempel skrive noen faktasetninger om et dyr, eller noe som interesserer ham.				
Eleven kan lage enkle sammensatte skjermtekster.	Eleven kan skrive i Word, finne bilder som passer til og lime dem inn i dokumentet.				
Eleven kan bruke hovedregler for tegnsetting.	Eleven kan skrive setninger med store og små bokstaver og punktum.				
Eleven kan ordne tekster med overskrift, innledning og avslutning.	Kompetansemål etter 4.trinn				

SKRIVE**Nivå 3****Udirs nivåbeskrivelse:**

Kan organisere tekster på en oversiktlig måte og med en viss grad av formell korrekthet.

Kan bruke informasjon fra fagtekster til å løse oppgaver.

Kan ta notater og kan sammenfatte hovedinnholdet i aktuelle medietekster.

Kan bruke et variert ordforråd for å uttrykke følelser og meninger i egen skriving.

Kan produsere sammensatte tekster med bilder og varierte skrifttyper.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp

Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan ta notater ved lesing av fagtekster.				
Eleven kan lage passende bildetekster til tegninger og fotografier.				
Eleven kan skrive korte rapporter og føre logg.				
Eleven kan skrive fortellinger.				
Eleven kan lage et sammendrag av noe han eller hun har sett, hørt eller lest.				
Eleven kan skrive en kort, sammenhengende fagtekst om et kjent emne.				
Eleven kan sette opp tekster på en oversiktlig måte ved hjelp av overskrifter, avsnitt og tegnsetting.				
Eleven kan bruke et variert ordforråd.				
Eleven kan gi uttrykke følelser og meninger i egen skriving.				
Eleven kan bruke digitalt verktøy i egen skriving.				
Eleven har få ortografiske feil og kan følge hovedregler for bøyning av ord og for oppbygging av setninger.				

SPRÅKLÆRING

Nivå 1

Udirs nivåbeskrivelse:

Kan sammenlikne språklyder, ord og uttrykk på morsmålet og norsk.

Kan samtale om forholdet mellom tale og skriftspråk.

Kan gi eksempler på hvordan skriftbildet varierer avhengig av skriftsystem.

Behersker enkle strategier for leseforståelse.

Kan samtale om eget arbeid med å lære det nye språket og bruk av ulike læringsstrategier.

Beskrivelse av elevens språklæringskompetanse på nivå 1:

Eleven forstår at norsk og morsmål har likheter og ulikheter og kan uttrykke dette enkelt på norsk.

Det er en fordel om tospråklig lærer tar del i dette området av kartleggingen for å få frem hele språkkompetansen til eleven.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Samtale på morsmål med tospråklig lærer	Særskilt norsklærer fører samtalen, eleven kan svare ja/ nei Eleven har behov for visuell støtte og modellering	Som i nivåbeskrivelsen.

Eleven kan:	1. -2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan utnytte tegninger og bilder for å forstå ord og enkel tekst.	Eleven kan delta i en samtale om hva en tekst handler om med utgangspunkt i et bilde. Eleven kan utføre oppgaver som: - <i>Sett strek mellom ord og bilde</i> - <i>Hva ser du på bildet?</i> <i>Fortell/skriv</i> - <i>Lage et enkelt tankekart</i>				
Eleven kan sammenlikne språklyder på morsmål og norsk.	Eleven kan si noe om hvilke språklyder som er like og ulike på morsmål og norsk.				

Eleven kan gi eksempler på hvordan skriftbildet varierer avhengig av skriftsystem.	Eleven kan se at ord skrives på forskjellig måte på norsk og morsmål uten at innholdet i begrepet endres.				
Eleven kjenner til ulikheter mellom skrift og tale. <i>(For eksempel skrivemåten av frekvente ord som "jeg", "som", "det")</i>	Eleven kan skrive og lese høyfrekvente ord som er øvd på, f.eks. jeg, det, de, som.				
Eleven kan snakke om sentrale ord og uttrykksmåter i morsmålet og sammenlikne med norsk. <i>(For eksempel italiensk "sono" = "jeg er"; eller ulikheter i ordstilling i enkle setninger som for eksempel engelsk "yesterday he came" = "i går kom han")</i>	Kan sammenlikne ord på morsmål og norsk.				
Eleven kan samtale om hvordan han eller hun lærer norsk.					

SPRÅKLÆRING

Nivå 2

Udirs nivåbeskrivelse:

- Kan identifisere og beskrive ulike ordklasser og funksjonene til disse ordklassene.
- Forstår enkelte nye ord gjennom å ha noe kjennskap til ordlaging og ordfamilier på norsk.
- Bruker egne erfaringer til å snakke om likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål.
- Kan bruke ulike strategier for å lære nye ord og begreper.
- Kan beskrive og vurdere egen framgang med å lære norsk.
- Kan samtale om kommunikasjonsstrategier.

Beskrivelse av elevens språklæringskompetanse på nivå 2:

- Eleven er en mer selvstendig bruker av det norske språk.
- Eleven trenger undervisning for å utvikle bevissthet og metakognitivt språk omkring egen språklæring.
- Eleven tilpasser språkbruken til mottaker og situasjon.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Samtalepartneren styrer samtalen mye.	Samtalepartneren støtter samtalen, men eleven tilfører nye momenter	Som i nivåbeskrivelse.

Eleven kan:	1. – 2. trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan identifisere ulike ordklasser og kan beskrive funksjonene til disse ordklassene.	Kompetansemål etter 4.trinn				
Eleven kan forstå nye ord ut fra noe kjennskap til ordlaging på norsk.					
Eleven kan fortelle om forskjeller mellom norsk og eget morsmål ut fra egne erfaringer.	Eleven kan fortelle om: - skriftsystem - ordstilling Eleven kan f. eks fortelle: Norsk: <i>Jeg har blå bukse.</i> Morsmål: <i>Jeg har bukse blå.</i>				

Eleven kan gi uttrykk for egen kompetanse på ulike språk.	Eleven kan snakke om egen kompetanse i ulike språk innenfor områdene lytte, tale, lese og skrive.				
Eleven kan bruke ulike strategier for å lære nye ord og begreper.	Eksempel på strategier: - hjelp av en venn - hjelp av en lærer - nettressurser - utprøvning: muntlig og skriftlig				
Eleven kan samtale om sentrale kommunikasjonsstrategier. <i>(For eksempel hvordan man stiller spørsmål, ber en person gjenta, uttrykker seg høflig)</i>					

SPRÅKLÆRING**Nivå 3****Udirs nivåbeskrivelse:**

Kan snakke om talemålsvariasjon i ulike språk.

Kan snakke om erfaringer med hvor, hvordan og når de ulike språkene brukes.

Kan samtale om bruk av ironi og humor.

Kan identifisere likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål og kan utnytte dette i egen språklæring.

Kan reflektere over egen kompetanse som flerspråklig.

Kan reflektere over hvordan flerspråkligheten har betydning for egen læring av fag og språk.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp

Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan fortelle om sine erfaringer med bruk av ulike språk i ulike situasjoner.				
Eleven kan snakke om talemålsvariasjon i norsk og morsmål.				
Eleven kan gi eksempler på noen språklige bilder i norsk og morsmål.				
Eleven kan samtale om bruk av ironi og humor.				
Eleven kan identifisere noen likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål og kan utnytte dette i egen språklæring.				
Eleven kan snakke om erfaringer med hvor, hvordan og når de ulike språkene brukes.				
Eleven kan reflektere over og samtale om sin egen kompetanse som flerspråklig.				

SPRÅK OG KULTUR**Nivå 1****Udirs nivåbeskrivelse:**

Kan samtale om innholdet i enkle, aldersrelevante tekster som for eksempel eventyr, fortellinger, gåter, vitser, dikt og sanger.

Elevens forståelse av språkets kulturelle betydning vurderes best i sammenheng med kartlegging av områdene *lytte, tale, lese og skrive*. Se konkretiseringene på disse områdene for veiledning av nivå.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Eleven kan samtale om tekstene på morsmål med tospråklig lærer	Eleven kan snakke om deler av teksten med lærer på norsk	Som i nivåbeskrivelsen.

Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
<i>Eleven kan samtale om innholdet i noen enkle aldersrelevante tekster. (For eksempel eventyr, fortellinger, gåter, dikt og sanger)</i>				

SPRÅK OG KULTUR

Nivå 2

Udires nivåbeskrivelse

Kan samtale om muntlige eller skriftlige tekster fra ulike land og gjøre sammenlikninger.

Kan forklare betydningen av noen faste uttrykk, sentrale ordtak og språklige bilder.

Kan forklare hvordan valg av ord, stemmebruk og kroppsspråk kan uttrykke forskjellige holdninger.

Kan samtale om språklig mangfold i Norge.

Kan uttrykke egne tanker om personer og handlinger i fortellinger, TVprogrammer, filmer eller teaterstykker.

Kan fortelle om noen lokale personer, steder og begivenheter.

Kan fortelle om noen sentrale norske personer, steder og begivenheter

Beskrivelse av elevens kompetanse på nivå 2, språk og kultur:

Eleven kan knytte elementer av tekster til personlige opplevelser og kulturell bakgrunn.

Eleven vet at det er mange ulike måter å bruke språket på og kan sammenligne med språkbruk i eget hjemland.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp
Eleven trenger mye hjelp til å aktivere førforståelse og ord knyttet til tema.	Eleven trenger en del hjelp til å aktivere førforståelse og ord knyttet til tema.	Som i nivåbeskrivelsen.

Eleven kan:	1.-2 trinn Eksempler	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan samtale om noen muntlige tekster fra ulike land og gjøre sammenlikninger.	Eleven kan snakke om hva som er forskjellig i norsk versjon av et eventyr og en versjon fra et annet land/ hjemlandet.				
Eleven kan samtale om noen skriftlige tekster fra ulike land og gjøre sammenlikninger.	Ikke forventet på 1. og 2.trinn				
Eleven kan samtale om noen faste uttrykk og sentrale ordtak .	For eksempel: - Frisk som en fisk. - Det finnes ikke dårlig vær, bare dårlige klær				

Eleven kan forklare betydningen av noen språklige bilder .	Eleven kan forstå enkle språklige bilder: - <i>blid som en sol</i> - <i>du er en engel</i>				
Eleven kan samtale om språklig mangfold i Norge.	Eleven kan samtale om: - forskjeller i dialekten på hjemstedet og andre steder - forskjeller i skriftsspråket og dialekten som brukes				
Eleven kan uttrykke egne tanker om personer og handlinger i fortellinger, TV-programmer, filmer eller teaterstykker.	Eleven bruker uttrykk som: - <i>gøy/kjedelig/spennende</i> - <i>liker/ liker ikke fordi</i>				
Eleven kan fortelle om noen lokale personer, steder og begivenheter.					
Eleven kan fortelle om noen sentrale norske personer, steder og begivenheter.					

SPRÅK OG KULTUR

Nivå 3

Udirs nivåbeskrivelse:

Kan presentere egne tolkninger av personer og handlinger i relevant skjønnlitteratur.

Kan presentere viktige tema i noen sentrale norske samtidstekster.

Kan samtale om særlige kjennetegn ved noen norske dialekter.

Kan forklare opphavet til noen vanlige norske ord og uttrykk.

Kan forklare hvordan språk og sjanger brukes forskjellig i ulike sosiale sammenhenger.

Kan sammenlikne ironi og humor i ulike språk.

Kan samtale om hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper.

Kan samtale om hvordan norsk språk endrer seg over tid.

Eleven kan-		
Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp

Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	I mappe
Eleven kan presentere egne tolkninger av personer og handlinger i relevant skjønnlitteratur.				
Eleven kjenner språklige særtrekk ved noen norske dialekter.				
Eleven kan samtale om hvordan språk endrer form og status over tid. (For eksempel forskjellen mellom et håndskrevet brev og en sms melding eller endringer i bruk av tiltaleformer til lærere)				
Eleven kan gi eksempler på hvordan språk brukes forskjellig i uformelle og formelle situasjoner. (For eksempel å be en venn om hjelp eller be ukjente om hjelp til å finne veien)				
Eleven kan samtale om hvordan språk kan brukes for å uttrykke ulike holdninger til andre.				
Eleven kan presentere viktige temaer i noen sentrale norske samtidstekster.				
Eleven kan sammenligne bruk av ironi i norsk og eget morsmål.				
Eleven kan forklare hvordan språk og sjangere brukes forskjellig i noen ulike sosiale sammenhenger.				
Eleven kan samtale om hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper.				